

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Valerii Reginaldi Bvrgvndi Seqvani E Societ: Iesv,
Praxis Fori Poenitentialis**

Ad Directionem Confessarii, In Vsv Sacri sui muneris ...

Regnault, Valère

Mogvntiæ, 1617

Cap. 6. De Iurisdictione extra ordinaria, seu delegata in foro interno,

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78322](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78322)

tates, quarum vna sit omnium principalis sui ductus, vel comitatus, habent illius Episcopum, à quo licentiam accipiant. Sin non vna, sed duæ sint principales, ab vtraqueque Episcopo licentiam obtinere debent: non item (vt voluit Hostiensis) ab Archiepiscopo: qui non habet iurisdictionem in subditos suorum Suffraganeorum, quoad forum internum: nisi cum ipsorum diocesim visitat. Idè per proportionem dicendum est de aliis dominis, qui habentes dominia in diuersis locis, non habent ea super Episcopales ciuitates: debere licentiam accipere ab Episcopo, in cuius diocesi principaliter dominium habent: vel si equaliter habeant in duabus diocesis, debere ab Episcopo vtriusque petere. Idem similiter dicendum est de dominis, qui in eadem diocesi obtinent diuersarum villarum dominia: nempe si in harum vna principaliter habeant dominium, in qua vel non sint plures Parochiæ, vel vna sit principalis, proprium Sacerdotem ipsorum esse eiusmodi vnus, vel principalis Parochiæ Curatum. Si vero nulla sit, in qua principale dominium habeant, aut in qua principalis Parochia censetur esse: tunc nulli Curato subiant, sed immediate Episcopo.

N. 44. Si primò addunt Balliuos, Senescalcos, aliosque eiusmodi præpositos; qui si nullibi mansionem habeant, nisi secundum quod assisit, id est comitia, requirunt: modo hac modò illic discurrendis; possunt vbiq; consistere Episcopis, in quorum diocesis, vel Parochis, in quorum parochiis hospitium delegerunt. Sin principaliter degant illuc, proprius Sacerdos eorum est idem, qui ceterorum illius loci, etiam si domos parèam extra talem locum habeant: quia per suum illud officium, quasi domicilium acquirendo, fortiantur ibi forum. Addunt etiam postremò ceteros laicos, non constitutos in potestatibus, subesse illis Parochis, in quorum parochiis degunt principaliter: vel si in duabus degunt æqualiter, censeri parochianos illius, in qua degunt, quando consistere voluit, pro què proprio Sacerdote habere talis parochiæ Curatum. Nauar. tamen ad cap. Placuit. de pœnit. dist. 6. nu. 78. vult eum, qui ex æquo est parochianus duorum: vtriusque differenter consistere posse, arguendo cap. Cum quis. 2. De sepul. act. in 6. Quod idem tenent Suarez tom. 4. disput. 26. sect. 2. in 5. & Sanchez lib. 3. de matrim. disput. 25. num. 5. & Henricus lib. 6. sua summe cap. 7. num. 2. vbi in margine littera h, addit debere recipere Sacramentum ab eo Parocho, cuius parochiam inhabitat: quia indecens est, vt in sua parochia illi alter præferatur.

CAPVT SEXTVM

De iurisdictione extraordinaria seu delegata in foro interno.

SVM MARIVM.

- 45 Quod iurisdictione in foro interno delegari possit, cui, & à quo possit.
 46 Differentia inter Papam, Episcopum, & Parochum in potestate delegandi iurisdictionem in foro interno.
 47 Generalis Vicarius Episcopi, aut alius habentis iurisdictionem quasi Episcopalem, & Vicarius perpetuus Parochi tanquam habentis iurisdictionem ordinariam possunt eam delegare, non item Vicarius foraneus Episcopi, & temporalis Parochi.
 48 Modi quibus in generali Vicario Episcopi cessat iurisdictione ordinaria.
 49 Qualiter iurisdictionem suam delegare possint duo, qui sunt in solidum Parochi eiusdem parochiæ.
 50 Nonnunquam delegatus Episcopi, vel Parochi potest subdelegare.
 51 Qualiter possit Parochus delegare curam suam pastoralem.
 52 Qualiter Vicarius, cui ab Episcopo commissæ est ad tempus aliqua parochia possit subdelegare.
 53 Parochus vi potest, sic per alterius ministerium potest suam iurisdictionem delegare.
 54 Vicarius, quem parochus præsens assumit, nequit delegare, sicut nec religiosus per privilegium sue religionis audiens confessiones tanquam assumptus à Papa ad illud ministerium.

N. 45. Iurisdictionem in pœnitentiæ foro delegari posse manifestum est ex cap. Omnis vtriusque sexus. De pœnit. & remiss. & ex cap. Si Episcopus. eod. tit. in 6. & ex Conc. Flor. in instructione Armenorum. De sacramento pœnitentiæ. & ex Conc. Trid. sess. 14. cap. 7. ac demum ex communi Ec-

clesiæ vii, quo ordinarij onus leuari, aut defectus suppleri solerit istiusmodi delegatione: de qua oportet hic ea notare quæ in praxi nobis propofita possint generalium documentorum locum tenere.

Notandum est igitur iurisdictionem in foro interno delegari non posse, nisi Sacerdoti, qui sufficienti scientia præditus sit, & ab Episcopo approbatus, iuxta dicenda in sequenti cap. 10. & 15. de necessitate eiusdem scientiæ & approbationis ad ministrandum valide Sacramentum pœnitentiæ. Eam verò delegare, ad eos tantum pertinere, qui habent ordinariam, de qua antea in cap. 5. dictum est. Hoc constat ex cap. finali De officio de leg. in fine. vbi ratio hæc tangitur: quod delegare, non tam sit iurisdictionem, quam iurisdictionis ministerium committere. Excipitur tamen Sedis Apostolicæ legatus, què subdelegare posse habetur ex principio eiusdè cap. finali: Idè quod fit ob summi principis auctoritatem; cuius solius cum sit dare iurisdictionem ordinariam, aut quæ ordinariæ æquipolleat, ex cap. A iudicibus 2. quæst. 6. mirum non est delegato ipsius concedi, quod cæteris negatur.

De iis in particulari, qui possunt delegare iurisdictionem in foro interno.

SECTIO PRIOR.

N. 46. Notandum est secundò inter habentes iurisdictionem ordinariam (ad quos cæteri reducuntur) poni primò Summum Pontificem, qui illam habet vniuersalissimam. 2. Episcopum, & 3. Parochum; quorum ille in sua diocesi, & hic in sua Parochia habet vniuersalem. Atque Summum Pontificem delegare posse cuilibet Sacerdoti capaci, pro quolibet loco, & pro quibuscumque personis, non expectato Episcopi, aut Parochi cõsensu, constat ex plenitudine potestatis quam ipsam habere in Ecclesia, docuimus in præced. num. 21. Possè quoque Episcopum in sua diocesi delegare, patet ex cap. Quoniam & ex cap. Inter cætera de officio ord. & ex cap. Cum Episcopus eodem tit. in 6. & ex cap. 2. De pœnit. & remiss. item in 6. Possè denique Parochum delegare in sua Parochia, constat ex cap. Omnis vtriusque sexus. De pœnit. & remiss. per illud quod dicitur; de licentiâ proprii Sacerdotis, alienum absoluere posse. Iam quod sicut Papa inuitis Episcopo, & Parocho; ita & Episcopus inuito Parocho delegare possit; non contra, Parochus inuito Episcopo; sicut nec tam hic, quam ille inuito Papa: ratio hæc ostendit: quia superior potest delegationem inferioris impedire: quandoquidè potest casus reservare, & ex consequenti impedire inferiorem, vt ne quidem per se absoluere possit. Inferior verò superiorem in vii sui iurisdictionis impedire nequit: quia cum par in parem non habeat imperium; multo minus habebit inferior in superiorem.

N. 47. Notandum est tertio, quoties mentio sit Ordinarij, qui sua iurisdictionem delegare potest, eo nomine (nisi materia subiecta aliud exposcat) intelligi, non modum Episcopum, sed etiam alios omnes iurisdictionem habentes ordinariam, annexamve pastorali curæ, auctoritate summi Pontificis, qui solus tanquam princeps supremus potest Ordinarium constitueri; iuxta illud in cap. A iudicibus 2. quæst. 6. Ordinarij sũt, qui ab Apostolico, vt Ecclesiastici; vel ab Imperatore, vt sæculares, legitimam accipiunt potestatem. Hincque est quod Episcopi Vicarius generalis, qui à summo Pontifice iurisdictionem habet per 2. de officio Vicarij in 6. censetur ordinarius, seu ordinariam habere iurisdictionem; prout ibid. glossa verbo, officialem, expressit: & ideo possit confessiones audire omnium eorum, qui sunt de diocesi illius Episcopi, & alius licentiam audiendi concedere: quod latè tractat Sanchez lib. 3. de matrim. disput. 29. quæst. 1. & 2. admonens in nu. 4. alius citatis, idem esse dicendum de Vicario capitali sede vacante: & de Vicario generali aliorum habentium iurisdictionem in suos, Episcopales; hoc est, etiam in externo foro. Vbi aduertit (quod idem alius citatis, addit num. 11.) Vicarium generalem dici eum, qui Ordinarij vices gerit constitutus in eodè loco & tribunali, in quo Ordinarius ipse consuevit ius dicere: alio enim modo constitutus Vicarius, qui foraneus dicitur, est à summo delegatus) quod etiam citatis aliis Sanchez ibid. num. 10. notat) quia iurisdictionem habet tantummodo ab Episcopo, qui nequit ordinarium constituit, cum

id sit

id sit Solius Papæ, vt prædictum est. De Vicario autem parochi perpetuo, quod is possit Ordinarius dici, patet ex eo, quod ius Pontificum de ipso idem statuata de Parocho, in clementina vnica. De officio Vicarij. De temporali autem Vicario, quem Parochus instituit, certum est, quod multo minus, quam foraneus ab Episcopo institutus dici possit Ordinarius.

N. 48. Cæterum cessat illa generalis Vicarij iurisdictio ordinaria primò, morte Episcopi, cum quo ille reputatur eadem persona, quia vtriusque idem prorsus est tribunal, ex cap. 2. de consuetud. & ex cap. Romana. de appellat. vtrobique in 6. Secundo cessat seu suspenditur talis iurisdictio suspensione iurisdictionis Episcopi: ex cap. 1. de officio Vicarij, in 6. Cum enim sit idem vtriusque tribunal, cessante, aut per Ecclesiasticam censuram suspensa iurisdictio Episcopi, cessabit aut suspendetur iurisdictio Vicarij ipsius. Postremò cessat reuocatione facta per ipsum Episcopum, si ea nota sit eidem Vicario; non quidem qualicumque noticiâ sed accepta ab eodem Episcopo, reuocationem ipsam ei intimare per se ipsû, aut per suam epistolam, aut per suum procuratorem, aut alium nuntium ad id destinatum; nam res per easdem causas nascitur, & dissoluitur: De regulis iuris, regula prima. Ad constitutionem verò generalis Vicarij requiritur vno voluntarium: & constituentis, tanquam donantis; & eius qui constituitur, tanquam acceptantis; quare ad oppositam dissolutionem requiretur, non modo voluntas Episcopi reuocantis, sed etiam illius declaratio facta Vicario, vt suam voluntatem voluntati illius conformet prout debet.

N. 49. Notandum est 4. cum duo parochi eidem parochiæ in solidum præsent, posse vtrumvis illorum, altero inuito, vt ministrare pœnitentiæ sacramentum, sic & tertio licentiam ministrandi dare: vt ex Sylu. Sanchez habet lib. 3. de matrimonio disp. 24. in fine; & probat: quia par in patem non habet imperium, cap. innotuit. de electione.

De delegato Episcopi & Parochi.

SECTIO POSTERIOR.

N. 50. NOTANDUM est quòd nonnunquam delegatum Episcopi aut Parochi posse subdelegare, vt patet ex iis, que idem Sanchez in seq. disputat. 31. plenitas tractat: quorum aliqua attigisse, potest sufficere ad praxim nobis propositam. Primum est (pro quo plures authores idem ibidem refert nu 2.) delegatum ad vniuersitatem causarum posse vnam vel alteram causam subdelegare; non tamen vniuersam suam delegationem. De quo tanquam potissimum pertinet ad forum externum, contenti erimus monere, quod habetur in seq. num. 4. delegatum ad vniuersitatem causarum conferendum, cui facta est commissio vniuersalis quoad causas, licet restricta sit quoad tempus; vt si committantur cause tali anno occurrentes: vel quoad quantitatem, vt si committantur cause decem librarum: vel quoad locum, vt si cause certi territorij indefinitè delegentur.

N. 51. Secundum est, parochum inconsulto Episcopo curam suam pastorem subdelegare non posse nisi ad breue tempus: tum quia ius præcipit, vt per se, & non per Vicarium sue Ecclesiæ deferuiat. cap. Extirpanda § Qui verò. De prebendis: tum quia, si ei dispensatio per septennium concedatur causa studij (quod ius permittit in cap. Cum ex eo §. Porro. De electione, in 6.) debet Episcopus, prout ibidem statuitur, sollicitè providere, vt per Vicarium ab ipso deputandum, animarum cura diligenter exerceatur. Tempus autem breue indicabitur, si nõ accedat ad spatium trium hebdomadarum; iuxta illud in cap. Si quis in clero. 7. qu. 1. Similiter Diaconus vel presbyter si à sua Ecclesia per tres hebdomadas defuerit, huic damnationi succumbat. De hoc in eadem disput. Sanchez, num. 11.

N. 52. Tertium est, delegatum ab Episcopo, quem præficit toti alicui Parochiæ, vt curam illius gerat; sine quia ipsemet est Parochus immediatus, vt in nonnullis diocesis Hispaniæ contingere Sanchez in seq. num. 13. siue alia iusta de causa posse subdelegare, non quidem Parochiæ curam omnem, sed aliquam eius partem, iuxta ante dictum num. 50. Cum enim delegetur ad omnes causas, seu ministeria Parochialis officij, in tota parochia; potest vnam vel alteram causam, seu ministerium (vt audiendi confessiones) subdelegare: quod Sánchez

in seq. num. 4. alijs citatis procedere vult, non tatum cum delegatus fuerit ad longum tempus, sed etiam cum ad breue, ad quod cum Parochus delegare possit, vt ante attigimus nu. 51. poterit item Vicarius ab eo constitutus partem aliquam potestatis sibi delegare pariter committere alteri ad breue tempus; rotam vero nullo modo: nisi consuetudo obtinuerit, vt tales Vicecurati, dum ad breue tempus abunt, substituunt aliquem ministrarum omnia Sacramenta in Parochia: qui quidè substitutus, non dicitur delegatus ipsius Vicecurati, sed Episcopi, qui talis consuetudinis conscius, eam patitur. Illa enim scientia & tolerantia, est tacita licentia data eidem Vicecurato, ad substituendû sibi alium, eo quo dictû est modo. Ita docentes authores ibidem num. 15. Sanchez refert.

Quartum est, quamuis Parochus non possit suo delegato dare facultatem subdelegandi, posse tamen ei sic dicere, Do facultatem ministrandi Sacramentum pœnitentiæ, Sacerdoti quem designaueris. Rationem reddit Sanchez in seq. num. 17. quia tunc delegatus non censetur subdelegare, sed solummodo esse nudus minister delegantis, qui per illû exequitur suam voluntatem committendi alteri ad ministratorem Sacramenti.

Quintum est, Vicarium locantem suas operas, quem Parochus præfens assumit, vt se adiuet, non posse delegare. Ratio est, quia Parochus ipse non censetur tunc illi suas vires committere, sed tantum ministerio illius vt: sicut cum alium Parochum, aut simplicem Sacerdotem approbatum aduocat ad se iuuantum in audiendis confessionibus. tempore Paschatis. Que eadem ratio reddi potest, cur Religiosi, qui ad audiendas confessiones censentur à Summo Pontifice delegati esse, per facultatem Superioribus ipsorum concessam, deputandi ad hoc ministerium, quos inuenirent idoneos; cur (in quâ) non possint, illâ suam iurisditione alijs committere, quia scilicet talis delegatio non ita fit, vt Summus ipse Pontifex committat eis suas vires, sed tantum eorum ministerio vtatur in executione huius muneris, passim necessarii in populo Christiano sibi diuinitus commissio.

CAPVT SEPTIMUM

De modis, quibus obtinetur iurisdictio delegata.

SVMMARIVM

- 55 Quando censetur iurisdictio per commissionem obtineri.
- 56 Parochus institutus ante susceptum sacerdotium potest suam iurisditionem alteri committere.
- 57 Nulla est commissio iurisditionis facta ad pastorem, aut nominatim, aut ob Clerici percussorem notoriam excommunicato: vel ab inrufo, aut ab eo qui pastor aliusulo priuatus est.
- 58 Necessitas in articulo mortis dat omnibus Sacerdotibus iurisditionem ad quemuis fidelem, à quibus suis peccatis, & ceteris iuris absoluenti.
- 59 Quis in hacre censetur mortis articulus.
- 60 Iurisditionis, quam prædicta necessitas dat, capaces sunt etiam excommunicati denunciati, ac publici percussores clericorum: imo & heretici.
- 61 Qua varietas inueniatur in participatione istiusmodi iurisditionis.
- 62 Quando debeat se presentare superiori conualecens, quem in articulo mortis inferior absoluit à casu reseruat.
- 63 Alia necessitates consistendi non dant iurisditionem, & ob quam earum nihilominus, habens reseruatâ potest ante recursum ad Superiorem absolui.
- 64 Qui comprehendantur nomine vagabundorum habentium libertatem eligendi sibi Confessarium.
- 65 Qui tantum habet venialia, aut tantum mortalia, de quibus iam est rite confessus, potest sibi eligere Confessarium.
- 66 Facultas, eligendi Confessarium quomodo interpretanda, & de facultate audiendi confessiones Religiosis mendicantibus à summo Pontifice concessa.
- 67 Potuit Papa talem facultatem dare non requisito Episcoporum & Parochorum consensu.
- 68 Varietas licentiæ, qua iurisdictio delegatur.
- 69 Non obtinetur iurisdictio per licentiam tacitam ex rati habitudine de futuro.
- 70 Obtinetur autè per eadè ex rati habitudine de preterito, vel presenti.
- 71 Obtinetur quoque, vt per specialem, sic & per generalem licentiam expressam.